

MEDICÍNSKÉ ASPEKTY ODKLÁDÁNÍ RODIČOVSTVÍ

1. část: úvod do problematiky, faktor věku s ohledem na plodnost ženy

Mgr. Vladislava Marciánová, Ph.D.

Pedagogická
fakulta

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

■ CENTRUM
■ CELOŽIVOTNÍHO
■ VZDĚLÁVÁNÍ

FAKULTNÍ NEMOCNICE[®]
OLOMOUC

Tato prezentace vznikla za finanční podpory Ministerstva zdravotnictví ČR
(projekt 50/20/PPZ In Time - zodpovědně, erudovaně, plánovaně a připraveně k rodičovství).

MEDICÍNSKÉ ASPEKTY VHODNÉHO VĚKU PRO POČETÍ

- Jednotlivé faktory, podílející se na vhodné době početí, od sebe nelze oddělit. Nelze ani jednoznačně určit, který faktor hraje významnější roli.
- Mnohé z faktorů jsou více či méně ovlivnitelné. Některé lze ale ovlivnit pouze minimálně, ne-li vůbec.
- Zdravotní (tělesné, medicínské) faktory, patří k těm druhým.
- Můžeme se svobodně rozhodnout, v kolika letech počneme dítě. Nemůžeme ale rozhodnout, že se nám to podaří (například z důvodu vyčerpané kapacity nebo snížené kvality pohlavních buněk).
- Dle doporučených postupů odborné lékařské společnosti (ČGPS ČSL JEP) není explicitně stanoven žádný věk těhotné ženy, který by představoval "konkrétní definované riziko" – tedy těhotenství, které vyžaduje odlišnou doporučenou dispenzární prenatální péči nebo strategii ukončení těhotenství.
- Přesto je prokázáno, že těhotenství a porod ve vyšším věku s sebou nese častější komplikace a rizika.

In Time OBSAH

- Rozdělení období života ženy z hlediska plodnosti a komplikací v těhotenství a při porodu.
- Poruchy plodnosti související se zvyšujícím se věkem:
 - u ženy,
 - u muže.
- Komplikace těhotenství narůstající se zvyšujícím se věkem ženy:
 - u matky,
 - u plodu/dítěte.
- Porodnické komplikace související s věkem rodičky.
- Pozdní zdravotní důsledky u dítěte, počatého staršími rodiči.

NEPLODNÉ OBDOBÍ (POHLAVNÍ NEDOSPĚLOST)

- Od narození do 9–11 let.
- Pohlavní buňky (oocyty) nedozrávají, růst pohlavních žláz a vnitřních pohlavních orgánů je velmi pomalý.
- Otěhotnění v tomto věku je raritní a je vždy považováno za nepřirozené (organismus není připraven).

OBDOBÍ POHLAVNÍHO DOSPÍVÁNÍ (DOZRÁVÁNÍ)

- Od nástupu puberty po dosažení plné pohlavní zralosti (17 let).
- Začínají dozrávat vajíčka, vytváří se první Graafův folikul, estrogeny a progesteron urychlují dospívání, včetně vývoje sekundárních pohlavních znaků, navozují menstruační cyklus.
- Objevuje se menarché (průměrně ve 12,5 letech) pozn. (1895 – 15,5 r.)
- Nastupuje menstruace, které jsou nepravidelné, často bez ovulací.
- Postupně se stávají menstruační i ovulační cykly pravidelné.
- Otěhotnění v tomto věku je možné, může způsobovat řadu komplikací (organismus nemusí být dostatečně připraven).

OBDOBÍ POHLAVNÍ ZRALOSTI (DOSPĚLOST)

- Od 17–18 let do 45–50 let.
- Pohlavní orgány jsou v plně funkční, menstruační i ovulační cykly jsou pravidelné.
- Nejvhodnější doba pro otěhotnění je z čistě biologického hlediska mezi **18. a 23.** rokem. V tomto věku je ženské tělo optimálně připraveno na těhotenství. Vaječníky jsou plně funkční, tkáně porodních cest pružné. Celkový tělesný stav organismu je v plné kondici, žena není obvykle zatížena přidruženými chorobami. Rizika genetických vad plodu jsou z hlediska věku minimální.

OBDOBÍ POHLAVNÍ ZRALOSTI (DOSPĚLOST)

- Od 24. roku se mohou objevovat přidružené komplikace, riziko genetických poruch je stále nízké.
- Podnost se po 32. roce začíná mírně snižovat, po 35. roce šance na otěhotnění klesá rychleji. Zdravá třicetiletá žena má každý měsíc asi 20 % šanci, že přirozeně otěhotní. Plodnost po čtyřicítce je už výrazně snižená, šance na otěhotnění je méně než 5 % v jednom cyklu.

TĚHOTENSTVÍ PO 35. ROCE

- Menší pravděpodobnost otěhotnění – ubývá vajíček.
- Častější komplikace těhotenství – vajíčko je náchylnější k poškození:
 - hrozí potraty,
 - vyskytuje se větší míra vrozených chorob dítěte/plodu.

(Ženy se rodí již s konečným počtem vajíček. Jejich množství se s přibývajícím věkem snižuje a stejně tak klesá jejich kvalita. Právě kvalita vajíček se stává limitujícím faktorem nejen pro oplodnění, ale také pro časný vývoj oplodněného vajíčka. K tomu, aby mohlo vajíčko po oplodnění správně růst, potřebuje dostatek energie. Stárnoucí vajíčko však často není schopno dostatečnou dodávku energie zajistit a oplodněné vajíčko tak záhy ztrácí svou životaschopnost.)

- Přidružené choroby ženy.

OBDOBÍ POHLAVNÍHO KLIDU (KLIMAKTERIUM)

- Mezi 45–50 lety.
- Dochází k postupné zástavě menstruačních a ovulačních cyklů.
- Otěhotnění v tomto období je přirozenou cestou výjimečné.

SHRNUTÍ: VĚK ŽENY JE DŮLEŽITÝM FAKTOREM PRO OPLODNĚNÍ

- Žena nesmí zůstat v iluzi, že věk při početí dítěte nehraje roli. I při umělém oplodnění totiž platí, že čím mladší žena jej podstoupí, tím se šance na úspěšné oplodnění zvyšují.
- Po 35. roce šance na oplodnění významně klesají.
- Po 35. roce je menší šance, že žena donosí zdravé dítě.
- Po 35. roce narůstá počet komplikací souvisejících s těhotenstvím a porodem.